KIESVEREENIGING
„VRIJDENKERS NAAR HET PARLEMENT"

EEN WOORD
aan allen, die de *waarheid* verkiezen boven alles, en bovendien aan allen die *haar* verkrachten of toelaten dat *zij* verkracht wordt.

Het doel van dit geschrift is, iedereen, zoowel *voor-* als *tegenstander* en daarenboven nog het groote aantal der *onverschilligen,* juist in te lichten omtrent den waren aard der vereeniging, aan het hoofd dezes vermeld.

HAAR OPRICHTING
is te danken aan een aantal menschen, die meenen, dat tot nu de vrijdenkers-beginselen niet, of niet voldoende werden uitgesproken en verdedigd in de volksvertegenwoordiging van land, provincie en gemeente, en dat het in het belang der gemeenschap noodig is, dat hun redenaars zich kunnen doen hooren, ook in het parlement.

HAAR DOEL
is de opheffing van den mensch uit den staat van geestelijke en lichamelijke onderworpenheid, waarin hij reeds zooveel eeuwen verkeert en waarin hij zal blijven verkeeren, zoolang de oorzaken van die onderworpenheid niet worden weggenomen.

Die oorzaken zijn: *domheid,* en *geloof* en/of *bijgeloof.*

De kerk nu houdt den mensch dom, uit *machtsbegeerte.* Zij is het, die de redelijke ontwikkeling tegenhoudt, door

het bestendigen en verdedigen van de grootste onredelijkheid — het godsgeloof — en van het bijgeloof, dat daaraan onverbreeklijk is verbonden.

De kerk te bestrijden is dus wel de voornaamste taak der Vereeniging. Allen, die de kerk steunen, zijn alzoo haar tegenstanders en de vijanden der menschheid in haar geheel.

HAAR WAPEN

zal *de rede* zijn. De Vereeniging wijst allen *dwang, ruwheid* en *geweld* onvoorwaardelijk af; als middel om haar doel te bereiken, zal zij zich uitsluitend bedienen van de *rede.*

LEDEN KUNNEN ZIJN,

allen, die mede wenschen te strijden op de wijze en voor het doel als in dit geschrift omschreven. Een ieder behoudt het recht een eigen meening te hebben, mits men slechts tot zijn overtuiging gekomen is als resultaat van het zelfstandig denken, dus met verwerping der *dogmatiek* in al haar vormen. Dit sluit tevens in, dat:

LEDEN KUNNEN NIET ZIJN,

zij, die door hun woorden of daden nog gerekend moeten worden te behooren tot de onderschrijvers van het dogma van een of andere godsdienstige sekte of politieke partij, onder welk mom of welken naam zij zich ook mogen verschuilen.

EEN PROGRAMMA

voor verkiezingen houdt de Vereeniging er niet op na. Een *politiek programma* is oneerlijk. Veelal bevat het beloften, die men toch niet vervullen kan, nog vaker echter bevat het beloften, die men nooit zal na komen, om de eenvoudige reden, dat de vervulling van die beloften in strijd zou zijn met het *eigenbelang* van hen die beloven.

De kiesvereeniging der vrijdenkers belooft niets. Wil men haar aanhangen, dan moet men dit doen uit liefde

voor haar beginselen, niet uit verwachting dat enkele stoffelijke voordeelen zullen verkregen worden.

STOFFELIJKE BELANGEN
zullen dàn alleen worden behartigd, wanneer ze zijn van *algemeene* strekking en niet zijn *groeps-* of *persoonlijke* belangen.

Wanneer de verdediging van stoffelijke belangen kan leiden tot opheffing van den mensch uit den staat van geestelijke en lichamelijke onderworpenheid, dan zullen ook daaraan de krachten der vereeniging worden gewijd.

De vertegenwoordigers der vrijdenkers behouden hun volkomen vrijheid van handelen in de vergaderingen der besturen van land, provincie en gemeenten, zoolang zij als voornaamste hunner beginselen vooraan stellen, de vrijmaking van den mensch, in den geest als hier omschreven.

HET STANDPUNT DER VEREENIGING
ten opzichte van eenige belangrijke maatschappelijke vraagstukken, uit het oog van den vrijdenker bekeken, zooals dat van:

KERK EN STAAT.

De Vereeniging zal voortdurend strijden voor de opheffing van de *bevoorrechte positie* die de kerk inneemt in ons staatsverband, in vergelijking met de gewone vereeniging op maatschappelijk of geestelijk gebied. De bijzondere financieele verhouding tusschen kerk en staat, moet ook ten spoedigste geheel worden verbroken.

De scheiding van Kerk en Staat moet *volledig* zijn.

ONDERWIJS.

Een der voornaamste oorzaken van de instandblijving der kerk, is wel het onderwijs in godsdienstige richting. Door het kind in een of andere godsdienstige richting op te voeden, ontwikkelt men zijn geest éénzijdig, ten op-

zichte van de groote vraagstukken des levens en ontneemt men het de mogelijkheid om, mensch geworden, onbevooroordeeld te denken en zijn geest verder te ontplooien.

Ieder mensch heeft het recht op een *eigen* overtuiging; hij heeft echter niet het recht *zijn* overtuiging op te dringen aan zijn evenmensch, ook al is deze mensch nog maar een kind, *zijn* kind.

Het recht van de *vrije* geestesontwikkeling voor het kind te veroveren, is de taak van den vrijdenker. Maar bovendien moet *ieder* kind, dus niet alleen het *rijke*, de gelegenheid geboden worden, om, wanneer het daaraan behoefte gevoelt, zijn vrijen geest hooger te ontwikkelen. Ook voor *hem* moet het hooger onderwijs in *iederen* tak der wetenschap openstaan, zoo noodig geheel kosteloos.

KAPITALISME EN MILITARISME.

Overal, waar deze twee instituten inbreuk maken op de persoonlijke vrijheid, zal de Vereeniging gereed staan ze te bestrijden.

SLOTWOORD.

Het bestek van dit geschrift laat niet toe, dat dieper ingegaan wordt op de hier behandelde onderwerpen, noch dat andere belangrijke kwesties worden aangeraakt.

Wenscht Gij meer te weten omtrent het streven der vrijdenkers in het algemeen, wendt U dan tot het Bestuur der Kiesvereeniging, dat U gaarne een opgave zal verstrekken van de uitgebreide literatuur op dit gebied.

THANS AAN U HET WOORD,

of Gij mede wenscht te werken aan de *vrije* ontplooiing van den menschelijken geest van deze en de komende tijden.

Gij kunt blijk geven van Uw voornemen daartoe, door invulling en toezending van achterstaand inteekenbiljet.

HET BESTUUR.